

Quickscan natuurtoets Tollensstraat 18-24 in Doetinchem

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

rapportnummer 1178

Quickscan natuurtoets Tollensstraat 18-24 in Doetinchem

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

Colofon

Zelhem : 14-06-2011

Rapportnummer : 1178
Projectnummer : 1699

Opdrachtgever : Gemeente Doetinchem
Contactpersoon : Mevr. A. de Jong

Opdrachtnemer : Stichting Staring Advies
Dr. Grashuisstraat 8
7021 CL Zelhem
T 0314 641910
F 0314 641909
info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

Auteur(s) : S.J.J. Wamelink / drs. L.M.A. Witjes

Inhoud

1	Inleiding en doel	4
2	Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
3	Het ecologisch onderzoek	9
3.1	Methode	9
3.2	Resultaten	10
4	Flora- en faunawet	14
4.1	Toetsing aan de Flora- en faunawet	14
4.2	Wettelijke consequenties	17
5	Conclusie	18
	Geraadpleegde bronnen	19
	Bijlage 1 Kisal gegevens	20
	Bijlage 2 Impressie plangebied	21
	Bijlage 3 Wettelijk kader	23

1 Inleiding en doel

Op de locatie Tollensstraat 18-24 in Doetinchem is men van plan een schoolgebouw te slopen. In verband met deze ruimtelijke ontwikkeling is het noodzakelijk om onderzoek uit te voeren naar relevante soorten in het kader van de Flora- en faunawet. De huidige wetgeving verlangt een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Flora- en faunawet een plannenmaker oplegt. Mevrouw de Jong van de afdeling Wonen en bedrijven is, namens de gemeente Doetinchem, betrokken bij de plannen en heeft aan Stichting Staring Advies gevraagd om de uitvoering van een quickscan natuurtoets. Dit is een vorm van verkennend natuuronderzoek dat op korte termijn en in een kort tijdsbestek kan worden uitgevoerd. Het heeft als voordeel dat bijvoorbeeld planologische procedures niet onnodig worden vertraagd.

Het doel van de quickscan is om snel te inventariseren of door de geplande werkzaamheden schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna, en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek is het mogelijk voorkomen van beschermde soorten planten en dieren op de locatie nagegaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming gebracht kunnen worden met hetgeen bepaald is in de Flora- en faunawet.

Dit rapport is opgesteld conform het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier "Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75, vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (Ontheffing voor ruimtelijke ingrepen)".

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

Gegevens plangebied

Locatie: Tollensstraat 18-24
Plaats: Doetinchem
Gemeente: Doetinchem
Provincie: Gelderland

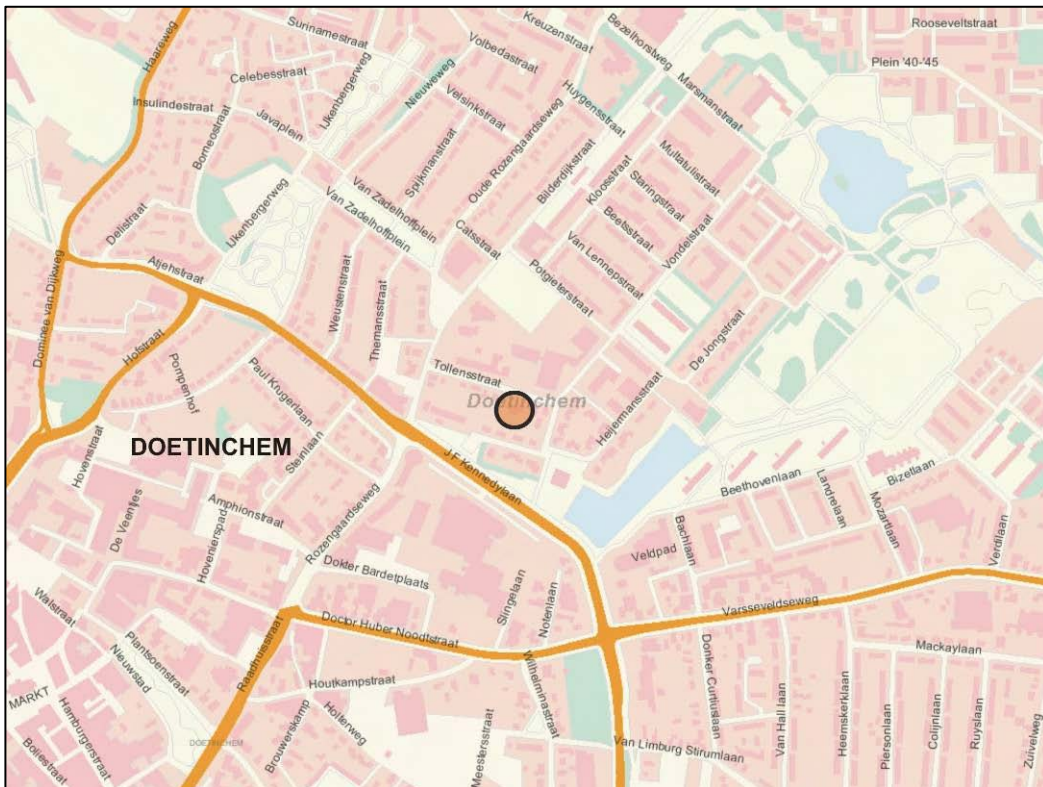
Beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Doetinchem (zie figuur 1 en 2). Op ruime afstand van de planlocatie liggen enkele natuur- en bosgebieden met natuurwaarden.

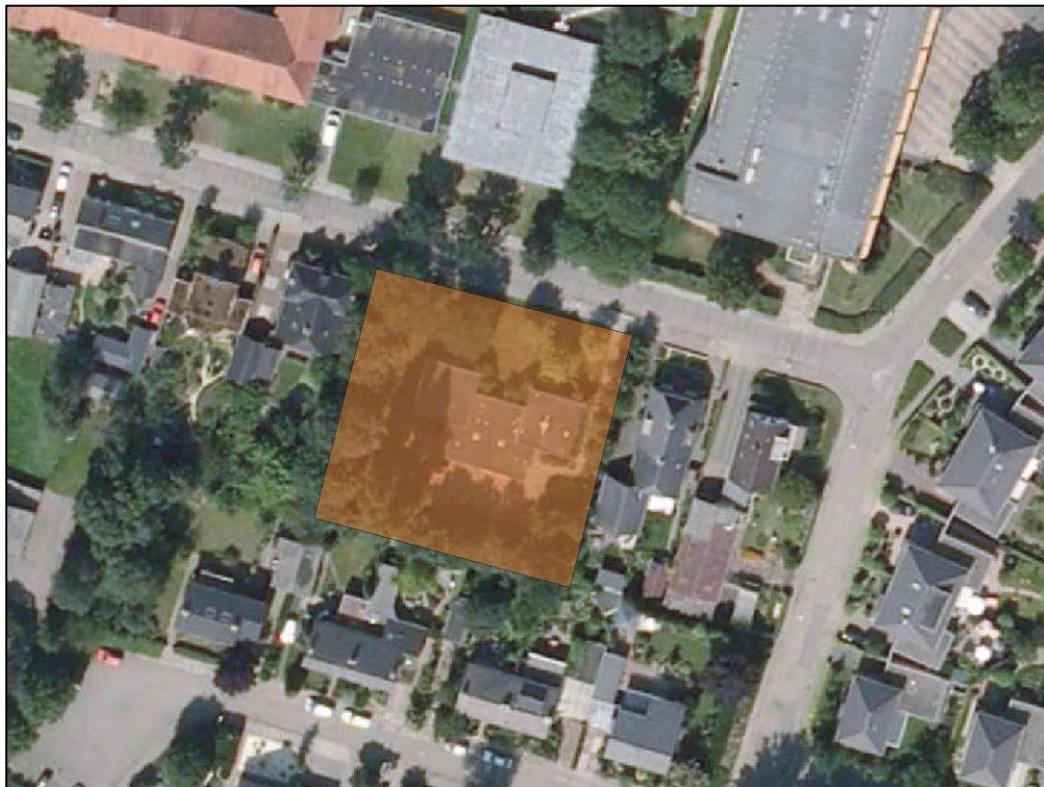
De onderzoekslocatie bestaat uit een leegstaand schoolgebouw met platdak (Rozengarde). Het schoolgebouw is opgebouwd uit bakstenen met gevelbetimmeringen en daklijsten. De achterzijde van het plangebied is deels verhard met tegels. Langs de zuid- en westzijde van het plangebied bevindt zich een bomenrij (o.a. gewone es, ruwe berk en zomereik) met dichte ondergroei. In de zuidwesthoek van het plangebied staan drie forse Italiaanse populieren. Aan de voorzijde van het schoolgebouw bevindt zich een gazon met enkele solitaire bomen (gewone es en acacia). De vegetatie rondom het schoolgebouw is matig ontwikkeld met plantensoorten van (matig) matig-voedselrijke omstandigheden.

Geplande werkzaamheden

Het voormalige schoolgebouw wordt geheel gesloopt.

Figuur 1. Ligging van het plangebied.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied.

Beschermde status plangebied

Het plangebied heeft geen beschermde status in het kader van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de Natuurbeschermingswet en maakt geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Ten noorden en ten oosten van het plangebied liggen enkele gebieden die zijn aangewezen als EHS-natuur en EHS-verbindingszone. De EHS bevindt zich op ruime afstand (meer dan 750 meter) van het plangebied (zie figuur 3).

In de provincie Gelderland bestaat de EHS uit drie onderdelen: EHS-natuur, EHS-verweving en ecologische verbindingzones. Soorten die zijn gebonden aan grotere natuurgebieden vinden vooral een plek in EHS-natuur. EHS-verweving is van belang voor soorten die in gebieden leven waarin natuurelementen verweven zijn met agrarisch gebruik van het landschap. Met de ecologische verbindingzones neemt de versnippering van natuur af en ontstaan migratiemogelijkheden voor planten en dieren.

Nadelige effecten voor, tijdens en na inrichting van het plangebied op de EHS zijn niet te verwachten door de afstand tot de EHS en de aard van de werkzaamheden (sloop van het schoolgebouw).

Figuur 3. Ligging van het plangebied ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur.

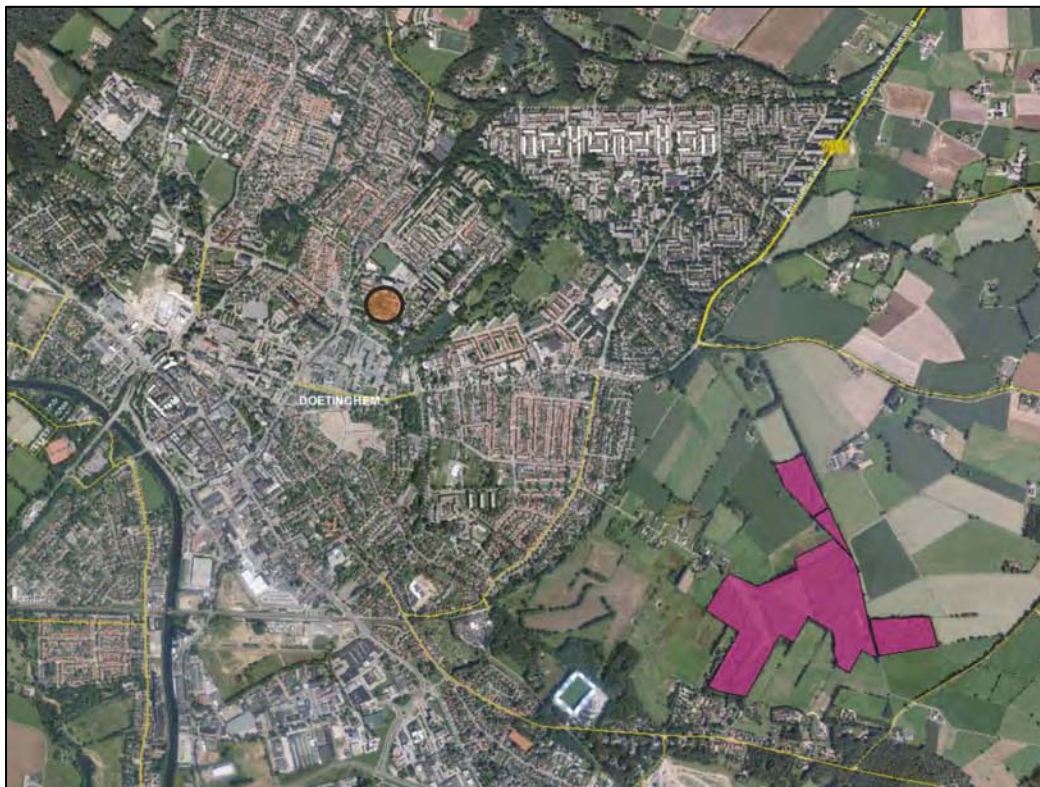
Beschermd natuurmonument

In Nederland is een natuurmonument een gebied dat als zodanig is aangewezen op grond van de Natuurbeschermingswet, doorgaans op grond van bepaalde ecologische waarden, die in de aanwijzingsbeschikking worden genoemd. Voor de Natuurmonumenten zijn dan ook niet zozeer (zeldzame) dier- en plantensoorten van belang, maar eerder bijzondere ecosystemen (terreintypen) en andere terreingebonden zaken als geologische of landschappelijke aspecten.

In Nederland zijn zo'n 200 natuurgebieden aangewezen als beschermd natuurmonument.

Het natuurmonument 'De Zumpe' bevindt zich circa 1,5 kilometer ten zuidwesten van het plangebied (zie figuur 4). Het wordt gekenmerkt door de in hydrologisch opzicht bijzondere milieumomstandigheden, waardoor goed ontwikkelde levensgemeenschappen met een hoge biologische waarde tot stand zijn gekomen.

Door de afstand tot de Zumpe en de geplande inrichting zijn nadelige effecten voor, tijdens en na de sloop van het schoolgebouw op het natuurmonument 'De Zumpe' niet te verwachten.

Figuur 4. Ligging van het plangebied (oranje) ten opzichte van het natuurmonument 'De Zumpe' (roze).

3 Het ecologisch onderzoek

3.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek omvat twee onderdelen:

- 1) het beschrijven van relevante onderdelen/passages uit de wet en eventuele jurisprudentie.
- 2) het verzamelen van bestaande verspreidingsinformatie van beschermde soorten.

Voor dit laatste onderdeel is onder andere de databank van Stichting Staring Advies geraadpleegd op het voorkomen van beschermde soorten. De basis hiervoor wordt gevormd door een in eigen beheer ontwikkelde regionale databank (KISAL, Kennis en Informatie Systeem voor Achterhoek en Liemers), gevuld met waarnemingen van individuele flora- en faunasoorten. Deze waarnemingen zijn verzameld door diverse vrijwilligers en werkgroepen uit de regio. Daarnaast zijn eigen waarnemingen uit diverse onderzoeken in de databank opgenomen. Dit betreft unieke waarnemingen die vaak niet in andere databanken aanwezig zijn. Bovendien zijn ze vastgelegd op detailniveau, zodat ze direct relevant zijn voor wettelijke procedures.

Veldonderzoek

Het plangebied is door een onderzoeker van Stichting Staring Advies onderzocht om de aanwezige biotopen te kunnen beschrijven, om een inschatting te kunnen maken van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en incidentele waarnemingen te kunnen doen van beschermde flora en fauna (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Weersomstandigheden
S. Wamelink	1	10 juni 2011	Bewolkt, droog, 18 °C, wind 2 Bf

Tabel 1. Veldonderzoek.

3.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het quickscan natuuronderzoek voor de Tollensstraat 18-24 Doetinchem.

3.2.1 Literatuuronderzoek

KISAL

De waarnemingendatabank KISAL laat de volgende waarnemingen van licht en streng beschermde flora en fauna in of in de directe omgeving van het plangebied zien (zie bijlage 1):

- 1 licht beschermde plantensoort (Flora- en faunawet, tabel 1): gewone vogelmelk.
- 5 vogelsoorten: grauwe vliegenvanger, groene specht, ijsvogel, meerkoet en watersnip.
- 2 licht beschermde zoogdiersoorten (Flora- en faunawet, tabel 1): egel en konijn.
- 4 streng beschermde zoogdiersoorten (Flora- en faunawet, tabel 3): dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis.
- 4 licht beschermde amfibieënsoorten (Flora- en faunawet, tabel 1): bruine kikker, gewone pad, groene kikker complex (bastaardkikker) en kleine watersalamander.

Internet en literatuur

Flora

De Atlas van de Flora van Oost-Gelderland geeft, voor het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt (217-442), de aanwezigheid van enkele licht beschermde plantensoorten weer.

Broedvogels

Raadpleging van de Atlas van Nederlandse Broedvogels van SOVON Vogelonderzoek Nederland heeft voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van een aantal broedvogels aangetoond. Het merendeel van de soorten worden, op basis van hun ecologie, in en rondom de aangrenzende bebouwing met tuinen, beplanting en stadsvijvers aangetroffen. Een deel van de vogelsoorten kunnen een territorium bezetten in het plangebied of in de directe omgeving hiervan waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied. Het betreft hier voornamelijk algemene soorten van bebouwd gebied als houtduif en merel. Daarnaast zijn een aantal Rode Lijstsoorten als grauwe vliegenvanger, huismus, huiszwaluw, boerenzwaluw en spotvogel in het atlasblok waarbinnen het schoolgebouw zich bevindt aangetroffen.

Zoogdieren

De digitale zoogdieratlas van de Zoogdiervereniging VZZ (www.zoogdieratlas.nl) maakt voor de omgeving van plangebied melding van een aantal beschermde zoogdiersoorten. Het betreft de volgende soorten:

- licht beschermd (Flora- en faunawet, tabel 1): bosmuis, egel, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, konijn, mol en rosse woelmuis.
- matig beschermd (Flora- en faunawet, tabel 2): eekhoorn en steenmarter.
- streng beschermd (Flora- en faunawet, tabel 3): gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.

Amfibieën, reptielen en vissen

De site van RAVON (www.ravon.nl) en de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005 maken in de wijde omgeving van het plangebied melding van een aantal licht en streng beschermde amfibieënsoorten:

- licht beschermd (Flora- en faunawet, tabel 1): bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander.
- streng beschermd (Flora- en faunawet, tabel 3): boomkikker, kamsalamander en poelkikker.

Waarnemingen van streng beschermde soorten reptielen en vissen zijn niet bekend geworden.

Ongewervelde dieren

Raadpleging van diverse websites en literatuur heeft niet de aanwezigheid van beschermde ongewervelde dieren in en in de directe omgeving van het plangebied aangetoond.

3.2.2 Veldonderzoek

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied voornamelijk algemene soorten van (matig) voedselrijke omstandigheden als gewoon duizendblad, gewoon biggenkruid, gewone paardenbloem, gladde witbol, smalle weegbree, kroppaar, grote brandnetel, hop, kleefkruid, dagkoekoeksbloem, zevenblad en klimop aangetroffen.

De Atlas van de Flora van Oost-Gelderland geeft, voor het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt, de aanwezigheid van de volgende licht beschermde plantensoorten weer: brede wespenorchis, grasklokje, gewone vogelmelk en kleine maagdenpalm. Gedurende het veldbezoek zijn in het plangebied geen waarnemingen gedaan van licht beschermde plantensoorten. Op basis van de aanwezige vegetatie, voedselrijkdom en bodemgesteldheid kan men de brede wespenorchis wel in het plangebied verwachten.

Streng beschermde en Rode lijst genoteerde plantensoorten worden alleen in gebieden en op locaties met specifieke milieumomstandigheden aangetroffen. In het plangebied en direct hieraan grenzend zijn geen locaties met deze specifieke milieumomstandigheden aanwezig. Streng beschermde en Rode lijst genoteerde plantensoorten worden hier dan ook niet verwacht.

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogelsoorten in het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied aangetroffen: boomkruiper, groenling, koolmees, merel, putter, tjiftjaf, vink en zwartkop. Naast deze waarnemingen kunnen er nog andere algemene soorten een territorium bezetten in het plangebied en het omringende gebied.

Vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door beschermd zijn (categorie 1 t/m 4)

De waarnemingendatabank KISAL maakt in de omgeving van het plangebied geen melding van vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd zijn.

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten en/of nestlocaties van vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn aangetroffen en deze worden hier ook niet verwacht. Incidenteel gebruik van het plangebied door vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door beschermd zijn, als

huismus, is mogelijk. De daadwerkelijke broedlocaties van de huismus bevinden zich buiten het plangebied.

Vogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond zijn beschermd (categorie 5)

De waarnemingendatabank KISAL maakt in de omgeving van het plangebied melding van de volgende categorie 5-soort: grauwe vliegenvanger, groene specht en ijsvogel. Tijdens het veldbezoek zijn boomkruiper en koolmees, twee categorie 5-soorten, aangetroffen. Naast de boomkruiper en koolmees kunnen een enkele andere categorie 5-soorten als ekster en pimpelmees ook als broedvogel in het plangebied verwacht worden. Vogelsoorten uit categorie 5 keren vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar beschikken wel over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn enkele sporen van grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen: keutels van konijn en graafsporen van muizen. Het gebruik van het plangebied door enkele algemene soorten als egel, konijn, spitsmuizen en echte muizen is te verwachten. Het literatuuronderzoek bevestigt het voorkomen van algemene, licht beschermde zoogdieren in de omgeving van het plangebied. Het plangebied is potentieel geschikt leefgebied voor de steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2). Er zijn echter geen sporen van de steenmarter waargenomen die duiden op een vaste verblijfplaats.

Vleermuizen

De digitale zoogdieratlas van de Zoogdiervereniging maakt, voor het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt, melding van een aantal vleermuizensoorten. Tijdens het veldbezoek zijn geen (verblijfplaatsen van) vleermuizen waargenomen. Er is gericht gezocht naar geschikte invliegopeningen, geschikte verblijfplaatsen en sporen van vleermuizen (uitwerpselen, meststrepen e.d.) in het schoolgebouw. Het schoolgebouw beschikt over toegankelijke spouwmuren. Op meerdere plaatsen zijn loszittende delen gevonden die mogelijk toegang kunnen bieden tot geschikte schuilplaatsen. Mogelijke toegangsopeningen staan weergegeven in bijlage 2, bladzijde 22.

Bomen

Er zijn geen bomen met holten in het plangebied, waardoor verblijfplaatsen van boombewonende soorten uitgesloten zijn.

De directe omgeving van het plangebied is geschikt als jachtgebied voor vleermuizen. Het plangebied maakt geen essentieel onderdeel uit van het jachtgebied van vleermuizen.

Amfibieën

De site van RAVON, de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005 en de waarnemingendatabank KISAL maken, voor de omgeving van het plangebied, melding van een aantal amfibieënsoorten.

Amfibieën zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Deze worden ook niet in het plangebied verwacht, omdat geschikt leefgebied ontbreekt.

Reptielen

De site van RAVON, de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005 en de waarnemingendatabank KISAL maken, voor de omgeving van het plangebied, geen melding van reptielensoorten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen en ook niet te verwachten. Reptielen zijn afhankelijk van structuurrijke, kleinschalige terreinen met voldoende beschutting, voortplantingsbiotoop, voedsel en zonbeschenen plekken. Deze samenhang van elementen ontbreekt in het plangebied.

Vissen

De site van RAVON, de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005 en de waarnemingendatabank KISAL maken, voor de omgeving van het plangebied, geen melding van beschermde vissoorten.

In het plangebied is geen open water aanwezig. Geschikt leefgebied voor vissen ontbreekt.

Ongewervelde dieren

Beschermde ongewervelde dieren (dagvlinders/libellen etc.) zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en worden ook niet verwachten. Geschikt leefgebied ontbreekt voor de beschermde soorten van deze ecologische groep.

4 Flora- en faunawet

4.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Sinds 1 maart 2005 is een nieuwe AMvB van kracht waarin de vrijstellingen worden geregeld met betrekking tot artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze AMvB bestaat uit 3 tabellen waarbij tabel 1 soorten de lichtste bescherming en tabel 3 de zwaarste bescherming genieten (zie bijlage 6). Voor tabel 1 soorten betekent dit dat voor ruimtelijke ontwikkelingen als de op deze locatie geplande werkzaamheden, geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd. Voor tabel 2 en 3 soorten dient overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Als dit niet mogelijk is dient een ontheffing aangevraagd te worden, in combinatie met het nemen van compenserende maatregelen.

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Een enkele, geïsoleerde groeiplaats van een licht beschermde plantensoort als brede wespenorchis kan in het plangebied verwacht worden. Voor licht beschermde soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen automatisch de vrijstellingsregeling. Streng beschermde en Rode lijst genoteerde soorten worden niet verwacht door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen. Aanvullend onderzoek naar streng beschermde plantensoorten (Flora- en faunawet, tabel 2/3) is niet noodzakelijk.

Broedvogels

Alle te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van individuen uit deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het raadzaam met de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringeffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn ook beschermd.

Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (categorie 1 t/m 4)

De waarnemingendatabank KISAL maakt voor het plangebied geen melding van vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Er zijn tijdens het veldbezoek geen vogelsoorten in het plangebied aangetroffen waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Vaste verblijfplaatsen van vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals huismus, worden niet binnen het plangebied verwacht. Incidenteel gebruik (foerageergebied) door vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, is goed mogelijk. Door de aanwezigheid van ruim voldoende alternatief foerageer- en broedgebied (tuinen, beplantingen en gebouwen) in de omgeving komt

de gunstige staat van instandhouding van de huismus en overige te verwachten vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn niet in gevaar.

Overige vogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond zijn beschermd (categorie 5)

Vogelsoorten uit categorie 5 keren vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar beschikken wel over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De aanwezigheid van soorten uit categorie 5 kan om extra onderzoek vragen, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (bijvoorbeeld als de ingreep een groot effect heeft op de functionaliteit van het leefgebied van een aanzienlijk deel van de (regionale) populatie).

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende categorie 5-soorten aangetroffen: boomkruiper en koolmees. Daarnaast kunnen enkele categorie 5-soorten als ekster en pimpelmees in het plangebied verwacht worden.

Er zijn geen potentiële nestlocaties van deze soorten in het plangebied aangetroffen. De uit te voeren werkzaamheden hebben geen groot effect op de functionaliteit van het leefgebied van een aanzienlijk deel van de (regionale) populatie van de te verwachten categorie 5-soorten waardoor geen nader onderzoek noodzakelijk is.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldonderzoek zijn enkele sporen van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen: keutels van konijn en graafsporen van 'ware muizen'. Daarnaast wordt de aanwezigheid van overige grondgebonden zoogdiersoorten als egel en spitsmuizen op de locatie verwacht.

De aangetroffen en te verwachten soorten zijn, met uitzondering van de steenmarter, licht beschermd (Flora- en faunawet, tabel 1). Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor licht beschermde soorten automatisch de vrijstellingsregeling.

Steenmarter

Er zijn, ondanks gericht zoeken, geen sporen van de streng beschermde steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2) aangetroffen. Het schoolgebouw is niet geschikt om als vaste rust- en verblijfplaats voor steenmarters te dienen. Nader onderzoek naar de steenmarter is niet noodzakelijk.

Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen staan vermeld in de Flora- en faunawet, tabel 3 en de Habitatrichtlijn. Dit betekent dat alle vleermuissoorten streng beschermd zijn. Het schoolgebouw is potentieel geschikt als verblijfplaats voor de gebouwbewonende soorten gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdierverseniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen?

Ja

Biedt het schoolgebouw mogelijk winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor vleermuizen (denk aan de spouwmuur, dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.)?

Ja → Bij sloop van het schoolgebouw is nader onderzoek naar winter-, kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen noodzakelijk.

2. Zijn er bomen?

Ja

Zijn er (zichtbare) holtes, spleten, scheuren, losse bast in de boom (bomen)?

Nee → Nader onderzoek naar zomer- en paar verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

3. Maken de struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route/verbinding?

Nee → Nader onderzoek naar routes van vleermuizen is niet noodzakelijk

Overige diersoorten

Amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelde dieren zijn niet aangetroffen. Gezien het ontbreken van (voldoende) geschikt leefgebied zijn beschermde amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelde dieren niet te verwachten in het plangebied.

4.2 Wettelijke consequenties

Flora

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Broedvogels

Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Start de werkzaamheden buiten het broedseizoen (broedseizoen globaal tussen 15 maart en 15 juli).

Nader onderzoek naar vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en categorie 5-soorten is niet noodzakelijk.

Zoogdieren

Het is niet aannemelijk dat vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter en overige streng beschermde zoogdiersoorten zich in het plangebied bevinden. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

De conclusies uit het veldbezoek van 10 juni 2011, de ligging in de bebouwde kom van Doetinchem, de aanwezigheid van ruim voldoende opgaande beplanting in het plangebied en in de directe omgeving hiervan en de aanwezigheid van spouwmuren en diverse in- en uitvliegmogelijkheden geven bij sloop van het schoolgebouw de noodzaak en onderzoeksinspanning (tijdstip, omstandigheden frequentie per te onderzoeken soort) voor een nader onderzoek aan. Om de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen en het gebruik van het plangebied als foerageergebied door vleermuizen vast te stellen gelden bij de sloop van het schoolgebouw de volgende onderzoeksinspanning:

Nader vleermuisonderzoek naar de te verwachten vleermuissoorten dient dan uitgevoerd te worden in de perioden 15 mei - 15 juli en 15 augustus - 1 oktober. Per perioden dienen twee bezoeken te worden uitgevoerd.

Overtreding van de Flora- en faunawet moet dan voorkomen worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Als dat niet mogelijk is zal een ontheffing met compenserende maatregelen aangevraagd moeten worden.

Amfibieën

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Reptielen

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Vissen

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Overige diersoorten

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets op de locatie Tollensstraat 18-24 in Doetinchem trekken we de volgende conclusie:

Aanvullend onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk.

Om te bepalen of het te slopen schoolgebouw gebruikt wordt als verblijfplaats (kraam-, zomer-, balts- en/of paar verblijfplaatsen) door vleermuizen wordt aanbevolen om gericht vleermuisonderzoek uit te voeren in de perioden 15 mei - 15 juli en 15 augustus - 1 oktober.

Bij overtreding van de Flora- en faunawet (beschadiging en/of verstoring van winter-, kraam-, zomer- en/of paar verblijfplaatsen) moet men mitigerende maatregelen nemen. Als dat niet mogelijk is zal een ontheffing met compenserende maatregelen aangevraagd moeten worden.

Aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk voor overige soortgroepen.

Geraadpleegde bronnen

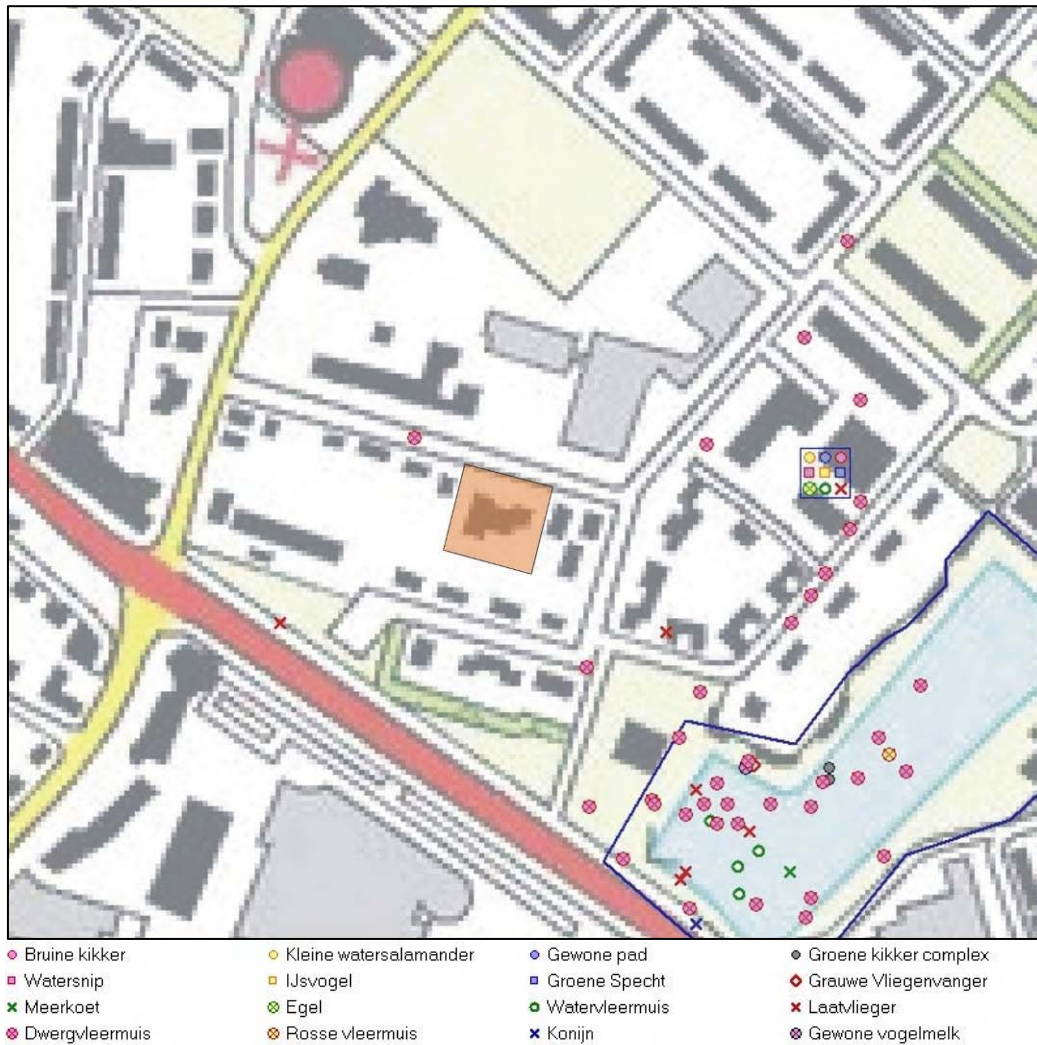
Literatuur

- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen (1992). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Dienst Regelingen (2009). Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Lange R., R. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek (2003). Zoogdieren van West Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht.
- Limpens H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Stichting Uitgeverij van de KNNV, Utrecht.
- Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van Rode Lijsten flora en fauna.
- Nie, H.W. de (1996). Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen. Media Publishing, Doetinchem.
- RAVON Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland, Provincie Gelderland (2007). Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005. Stichting RAVON, Nijmegen.
- RAVON Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (2009). De amfibieën en reptielen van Nederland - Nederlandse Fauna deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV, Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- RAVON Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland, Janssen (2005). Reptielen monitoren met plaatjes. RAVON Nieuwsbrief Meetnet Reptielen 33:4-6. Stichting RAVON, Nijmegen.
- SOVON vogelonderzoek Nederland (2002). Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000, Nederlandse Fauna deel 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Internet

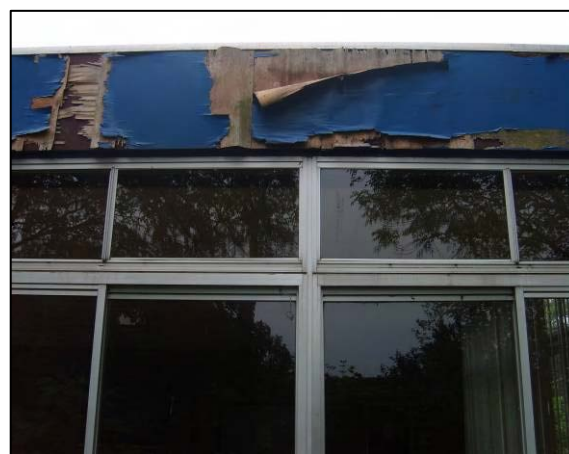
- EIS-Nederland. European Invertebrate Survey (www.naturalis.nl)
- Kerkuilenwerkgroep Betuwe-Oost (www.kerkuilen.nu/actueel.htm)
- Ministerie van LNV (2008). Natura 2000-gebieden (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000).
- Natuurloket (www.natuurloket.nl).
- Nederlandse Vereniging Voor Libellenstudie (www.brachytron.nl)
- RAVON. Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (www.ravon.nl).
- Vlindernet. Vlinderstichting en Werkgroep Vlinderfaunistiek (www.vlindernet.nl)
- VZZ. Zoogdierversameling. (www.zoogdieratlas.nl)
- Waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

Bijlage 1 Kisal gegevens

Bijlage 2 Impressie plangebied

Mogelijke toegangsoeningen tot geschikte schuilplaatsen voor vlemuizen. Linkerzijde: spouwmuren met open stootvoegen of ventilatievoegen. Rechts: kieren die mogelijk toegang bieden tot spouwruimtes.

Bijlage 3 Wettelijk kader

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1 ff-wet)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2 ff-wet)	"Lichte" toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3 ff-wet)	"Uitgebreide" toets	"Uitgebreide" toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: "Lichte" toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de "lichte" toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: “Uitgebreide” toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer

bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het *gehele* seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

stichting staring advies

Dr. Grashuisstraat 8
7021 CL Zelhem

T 0314 641910
F 0314 641909

info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

